Puolustusministeriö, Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE

NEUVOSTORAPORTTI PLM2015-00013

Hindrén Rasmus(PLM),
Koskenniemi Tuomas(UM),
Laaksonen Sanna(PLM)

19.05.2015

Asia

Ulkoasiainneuvosto puolustusministerikokoonpanossa, Euroopan puolustusviraston johtokunta ja ulko- ja puolustusministereiden yhteisistunto

Kokous

18.05.2015

EDA:n ministerijohtokunta kokoontui ulkoasiainneuvoston yhteydessä. Kokouksessa tarkasteltiin joulukuun 2013 Eurooppa-neuvoston toimeksiantojen edistymistä ja valmisteltiin ensi kesäkuun Eurooppa-neuvostoa. Huomio kiinnittyi suorituskykypuutteisiin, kannustimiin ja puolustusteollisuuden kehittämiseen. Jäsenmaat painottivat etenemistä neljän lippulaivahankkeen kohdalla, mutta myös uusien ehdotusten tuominen marraskuun ministerijohtokuntaan sai kannatusta. Toimitusjohtaja Domecqin kiteytys "spend more, spend better" sai tukea. Saksa, Ranska ja Italia kertoivat edistysaskeleista lennokkihankkeessaan.

Kokouksessa hyväksyttiin EDA:n suositukset sekä pk-yritysten tukitoimia koskeva toimintasuunnitelma. Kokouksen yhteydessä allekirjoitettiin ns. kyberhygienia-aloite, johon myös Suomi liittyi.

Käynnissä olevista EU:n sotilaallisista kriisinhallintaoperaatioista saatiin tilannekatsaukset ja käytiin keskustelu. Koulutus- ja materiaalituen lisääminen nähtiin hyödyllisenä. Yksittäisistä operaatioista eniten huomiota sai Althea, jonka toimeenpanevan mandaatin jatkoa osa jäsenmaista tukee.

Ulkoasiain- ja puolustusministerien yhteislounaalla keskusteltiin turvallisuushaasteista EU:n naapurustossa. Naton pääsihteeri osallistui lounaalle.

Ulkoasiain- ja puolustusministerien yhteiskokouksessa tehtiin perustamispäätös sotilaallisesta kriisinhallintaoperaatiosta ihmissalakuljettajia vastaan Välimerellä ja hyväksyttiin operaation kriisinhallintakonsepti. Operaatio ja sen valmistelu saivat puheenvuoroissa jäsenmaiden tuen. Operaation käynnistämispäätös on tavoitteena kesäkuun UAN:ssa. Keskustelussa painotettiin poliittisen ja oikeudellisen kehikon merkitystä (YK-mandaatti ja Libyan kutsu). YTPP-operaation korostettiin olevan vain osa laajempaa EU-toimien kokonaisuutta.

Neuvosto hyväksyi kesäkuun Eurooppa-neuvostoa turvallisuus- ja puolustusaiheiden osalta valmistelevat päätelmät. Eurooppa-neuvosto

tarkastelee aiempien päätösten toimeenpanoa ja siltä toivotaan myös lisävauhtia yhteistyön tiivistämiseen. Uusia askelia otetaan mm. puolustustutkimuksen ja kumppanien kapasiteettien rakentamisen saralla sekä hybridiuhkiin vastaamiseksi. Jäsenmaat pitävät tärkeänä, että puolustuskysymyksiä käsitellään jatkossakin korkealla tasolla.

KE/VPJ esittelee kesäkuun Eurooppa-neuvostolle arvion turvallisuusympäristöstä. Tämän pohjalta odotetaan toimeksiantoa strategiatyölle, joka valmistuisi vuoden 2016 ensimmäisellä puoliskolla. Jäsenmaat tukivat suunnitelmia ja korostivat YTPP:n roolia osana kokonaisuutta.

EDA:n johtokunta

Puolustusviraston johtaja Federica Mogherini avasi kokouksen toivoen ministerien keskittyvän suorituskykypuutteisiin ja yhteistyön kannustimiin. **EDA:n toimitusjohtaja Jorge Domecq** alusti kesäkuun Eurooppa-neuvoston valmisteluista. Neljä lippulaivahanketta etenee tiekarttojen mukaan. On tärkeää varmistaa, että ne pysyvät pienen jäsenmaajoukon sijaan yhteiseurooppalaisina. Myös standardien, sertifioinnin ja huoltovarmuuden osalta edetään aikataulussa. Puolustusmenojen leikkaukset ovat kuitenkin vähentäneet yhteistyötä ja hidastaneet suorituskykyjen kehittämistä. EDA:n suositukset ovat selvät: "*spend more, spend better*". Tutkimusmäärärahojen leikkausten pysäyttäminen on tärkeää myös teollisuuden kannalta. YTPP-alan tutkimuksen valmistelutoimi on tältä osin lupaava askel. Painopisteen tulee olla puolustustutkimuksessa ja sisältöä tulee rakentaa suorituskykyjen kehittämissuunnitelman (Capability Development Plan, CDP) varaan jäsenmaiden panoksia täydentäen. Kannustimien osalta on selvitetty mm. yhteishankintamekanismia. Keskusteluja on käyty myös Euroopan investointipankin kanssa. Kannustimista on kuitenkin järkevää keskustella vain suorituskykyohjelmien yhteydessä. Tältä osin tulisi edetä mm. kyberin saralla. Myös hybridisodankäynti nousee agendalla. Marraskuun 2015 ministerijohtokuntaan tulisi tuoda uusia ehdotuksia yhteistyöhankkeiksi. EDA tuo jatkossakin puolustusyhteisön äänen esiin laajemmissa EU-hankkeissa (esim. Single European Sky, SES). Lopuksi jäsenmaiden tulisi varmistaa yhteishankkeiden arvonlisäverovapautta koskevan työn saattaminen loppuun.

Komission varapääsihteeri Henrik Hololei totesi komission ja EDA:n yhteistyön tiivistyneen huomattavasti. Komissiolle vuosi 2016 on puolustuksen alalla tärkeä, sillä tuolloin mm. arvioidaan puolustusdirektiivien toimeenpanoa. Edistystä on saavutettu myös standardoinnin, sertifioinnin, avaruussuorituskykyjen sekä puolustuksen energiatehokkuuden osalta.

Jäsenmaat ilmaisivat vahvan tuen suorituskykytyölle erityisesti lippulaivahankkeiden osalta. Osa jäsenmaista totesi niissä riittävän vielä tekemistä ennen uusien hankkeiden käynnistämistä. Uusien aloitteiden esittely marraskuussa sai kuitenkin kannatusta.

Keskustelussa peräänkuulutettiin voimakkaasti puolustusyhteistyön kehittämistä. Vankoista perusteluista ja poliittisesta sitoumuksesta huolimatta jäsenmaita kuitenkin vaivaa kollektiivinen kunnianhimon puute. Edistymisraportit osoittavat, että jäsenmaiden on syvennettävä yhteistyötä ja verkostoiduttava paremmin. EDA:lla on tässä avainrooli. Jäsenmaiden mukaan ”Spend more, spend better” on oikea viesti. Raja-aitoja on purettava niin jäsenmaiden kuin EU:n ja Naton väliltä. Painopisteen tulee olla käytännön toimissa, joilla on selvä lisäarvo. Yhteistyö vaatii paremman kehikon: eräiden jäsenmaiden mukaan ei ole kestävää, että Natossa on suuremmat kannustimet kuin EU:ssa. Keskustelussa tuotiin esiin myös tuki pk-yritysten kilpailukyvyn ja markkinoillepääsyn kehittämiselle, hybridisodankäyntiin vastaamiselle ja YTPP-alan tutkimuksen valmistelutoimelle.

Suomi totesi puheenvuorossaan tukevansa puolustusyhteistyön kehittämistä. Kesäkuun Eurooppa-neuvostoon olisi voitu viedä kunnianhimoisempiakin ehdotuksia, mutta kasassa on kuitenkin hyvä pohja jatkotyölle. Puolustusyhteistyön systematisointi vaatii yhteistyön aloittamista nykyistä aikaisemmassa suunnitteluvaiheessa. CDP on integroitava paremmin kansalliseen päätöksentekoon, ja myös mahdollisia yhteishankkeita koskevaa tietokantaa on hyödynnettävä tehokkaammin. EDA:n askelmerkit ovat oikeita: tarvitaan niin politiikkojen, hankintojen kuin kannustimienkin kehittämistä. EDA:lla on tärkeä rooli puolustuskysymysten kytkemisessä muihin EU-politiikkoihin. Puolustusyhteistyön ja sisämarkkinoiden kehittäminen vaatii myös työtä huoltovarmuuden osalta. Tarvitaan poliittisia, käytännöllisiä ja oikeudellisia järjestelyjä. Huoltovarmuuden merkitystä korostettiin.

Kokouksen lopuksi Latvia ja Viro esittelivät kyberhygienia-aloitteen, jonka tavoitteena on vähentää riskejä kehittämällä tietoturvallisuuteen parhaita käytäntöjä. Kaikille jäsenmaille avoimeen aloitteeseen liittyvät ensi vaiheessa myös Liettua, Alankomaat, Suomi, EDA ja EU:n ulkosuhdehallinto. KE/VPJ Mogherini kuvasi aloitetta osaksi kyberpuolustuksen politiikkakehyksen toimeenpanoa,

Kokouksen päätteeksi EDA:n suositukset hyväksyttiin. PJ Mogherini totesi puolustusministereillä olevan suuren vastuun niiden toimeenpanossa.

Ulkoasiainneuvosto puolustusministerikokoonpanossa

Käynnissä olevat sotilaalliset kriisinhallintaoperaatiot

Korkea edustaja ja komission varapuheenjohtaja (KE/VPJ) Mogherini painotti EU:n kokonaisvaltaisen lähestymistavan juurtumista operaatioihin. Operaatioita toimeenpannaan nykyään aina osana laajempia EU:n toimia. Mogherini kiinnitti myös huomiota operaatioiden joukkojenmuodostuksen haasteisiin. EU:n kumppanit ovat tarjonneet hyödyllisiä kykyjä, mutta päävastuu on aina jäsenmailla itsellään. Tällä hetkellä kahdeksan kumppanimaata osallistuu EU:n operaatioihin. Operaatioiden kokonaisvahvuus on noin 3000.

Sotilaskomitean puheenjohtaja kenraali de Rousiers antoi tilannekatsauksen operaatioihin. Keski-Afrikan tasavallassa neuvonanto-operaatio EUMAM RCA käynnisti toimintansa maaliskuussa ja toimii YK:n MINUSCA-operaation tukena. EUTM Somalian uudistettu mandaatti tuli voimaan maaliskuussa. Se on kyennyt laajentamaan koulutus- ja neuvonantotoimintaansa sekä lisäämään yhteistyötään muiden Mogadishun toimijoiden kanssa. EUNAVFOR Atalanta on ollut menestys, mutta merirosvouden uhka ei ole poistunut. EUTM Mali käynnistää ensi kuussa seitsemännen pataljoonan koulutuksen. Lisäksi jatketaan mm. train-the-trainer -koulutusta ja neuvonantotoimintaa. Luxemburgin rahoittama logistiikkatukiohjelma on myös käynnistynyt. Kongon demokraattisessa tasavallassa toiminut EUSEC RD Congo on tulossa päätökseen saatuaan tehtävänsä suoritetuksi. Bosnia ja Hertsegovinan Althea-operaatiossa koulutustoimintaa on kyetty kehittämään ja myös suhteissa maan viranomaisiin on saatu parannuksia.

Naton pääsihteeri Stoltenberg viittasi edellisviikon Naton ulkoministerikokoukseen ja painotti, että EU:n Naton toiminnan tulee olla toisiaan täydentävää. Stoltenbergin mukaan tämä on itsestään selvää niille 22 EU:n jäsenmaalle, jotka ovat myös Naton jäseniä, mutta Stoltenberg mainitsi erikseen myös tiivistyvän kumppanuuden Suomen ja Ruotsin kanssa.

Keskustelu oli yllätyksetön maiden tuodessa esiin aiempia kantojaan. Eniten esille nousi Althea, jonka toimeenpanevan mandaatin säilyttämistä painotettiin useiden jäsenmaiden toimesta. Eräät maat nostivat esiin Libyan tilanteen, jonka katsoivat vaativan mahdollisesti uusia YTPP-toimia, nyt

perustettavan Välimeren operaation lisäksi. Laajemmista teemoista painotettiin koulutus- ja materiaalituen kehittämisen merkitystä. Operaatioiden saavutusten säilyttämiseksi tulee kyetä lisäämään kohdemaiden kapasiteetin rakentamista. Tähän tarkoitukseen tulee kyetä hyödyntämään EU:n rahoitusinstrumentteja. Lisäksi puhuttiin taisteluosastoista, joiden käyttöä koskevan suunnittelu- ja päätöksentekoprosessin nopeuttamista pidettiin hyödyllisenä. Samalla korostettiin, että taisteluosastojen tulee olla yhteensopivia Naton nopean toiminnan elementtien kanssa.

Mogherini totesi loppuyhteenvedossaan, että myös puolustusministereiden tulee arvioida operaatioita osana laajempaa poliittista kehikkoa ja EU:n kokonaistoimia. Lisäksi tulee panostaa operaatioissa saavutettujen tulosten säilyttämiseen, mm. lisäämällä koulutus- ja materiaalitukea.

Ulkoasiainministerien ja puolustusministerien yhteislounas

Vain ministereiden kokoonpanossa ja Naton pääsihteerin osallistuessa vieraana keskusteltiin turvallisuushaasteista EU:n naapurustossa.

Ulkoasiainministerien ja puolustusministerien yhteiskokoonpano

Kesäkuun Eurooppa-neuvoston YTPP-aiheiden valmistelu

KE/VPJ Mogherini viittasi yhdessä komissaari Bieńkowskan kanssa Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle lähettämiinsä edistymisraportteihin. Kesäkuun Eurooppa-neuvoston on löydettävä tasapaino joulukuun 2013 päätösten seurannan sekä uusien avausten välille. Edellisen osalta tilanne on hyvä, joskin edistys on ollut hitaampaa kriisinhallinnan kehittämisen saralla (joukkojenmuodostus, nopea toiminta, rahoitusjärjestelyt, Lissabonin sopimuksen koko potentiaalin hyödyntäminen). Kesäkuussa tulisi tarkastella vaikeitakin kysymyksiä: puolustus tarvitsee Eurooppaa ja Eurooppa puolustusta. On syytä muistaa, että peräti 70 % EU-kansalaisista tukevan puolustuksen integraation syventämistä. On aika strategiselle ohjaukselle: puolustuksessa tarvitaan lisää niin rahaa kuin yhteistyötä. Tulisi edetä suorituskykyjen kehittämisessä, kumppanien kapasiteettien rakentamisessa, hybridiuhkiin vastaamisessa ja puolustusteollisuuden vahvistamisessa.

Komissaari Bieńkowska kiteytti komission tarjoavan jäsenmaille työkalupakin puolustusyhteistyön tiivistämiseen. Painopisteitä on neljä. 1) YTPP-alan tutkimuksen valmistelutoimi ei korvaa jäsenmaiden tutkimusrahoitusta, mutta se voi toimia yhteistyön katalysaattorina. Puolustuksen erityispiirteet on huomioitava, yhteistyö jäsenmaiden ja EDA:n kanssa on tärkeää. Kyseessä on kuitenkin vasta askel kohti varsinaista tutkimusohjelmaa. Yksityiskohdissa riittää selvitettävää, rahoituskeskusteluja käydään parlamentissa vuonna 2016. Puolustusministereiltä toivotaan selvää ohjausta jatkotyölle. 2) Huoltovarmuuden kehittäminen on tärkeää turvallisuudelle, puolustusyhteistyölle ja sisämarkkinoille. Komissio esittelee tiekartan vuoden 2016 alussa. Jo esiin nousseita teemoja ovat alueellisten järjestelyjen rooli, jäsenmaiden poliittisen sitoumuksen varmistaminen sekä asevoimien tarvitsemien toimitusten takaaminen niin rauhan kuin kriisin aikana. Puolustusdirektiivien arviointi täydentää työtä, jossa olennaista on löytää tasapaino sisämarkkinoiden ja puolustuksen välillä. 3) Pk-yritysten osalta tärkeitä ovat tasapuolinen markkinoillepääsy sekä EU-rahoitusmahdollisuuksien hyödyntäminen. Näiden tiimoilta on perustettu asiantuntijaryhmä. 4) Avaruudessa on mahdollisuuksia niin teollisuudelle kuin yhteistyön kehittämiselle. Suorituskykyjen kehittämisen avaruusulottuvuutta on vahvistettava.

Jäsenmaat ilmaisivat tukensa KE:n ja komission edistymisraporteille. Kannatusta saivat erityisesti hybridiuhkiin vastaaminen ja kolmansien maiden kapasiteettien rakentaminen. Jälkimmäisen todettiin olevan avainasemassa operaatioiden ja missioiden saattamisessa kestävälle pohjalle, ja rahoituksen on

tultava EU-budjetista. Samoin katsottiin kapasiteettien rakentamisen vaativan erillistä rahoitusinstrumenttia. Myös puolustusmenoihin toivottiin lisäpanostuksia. Naton Walesin huippukokouksessa tehtyjen sitoumusten katsottiin myös auttaneen puolustusmäärärahojen perustelussa kansallisesti. Paremman viestinnän merkitystä korostettiin.

Osassa puheenvuoroista vaadittiin lisää toimia kriisinhallinnan kehittämiseksi. Tuotiin esiin, että avaintavoitteena tulisi olla pyrkimys tehokkaampaan interventiokykyyn. Kriisinhallintarakenteiden tehostamista peräänkuulutettiin, ja toivottiin etenemistä myös rahoituskysymyksissä. Myös siviilisuorituskykyjen kehittämisestä ja kokonaisvaltaisen lähestymistavan toimintasuunnitelmasta muistutettiin. Lähes kaikki toivoivat yhteistyön tiivistämistä joko Naton, YK:n tai molempien sekä muiden kumppanien kanssa. Esiin tuotiin myös, että Ukrainalle, Georgialle ja Moldovalle pitäisi tarjota mahdollisuutta strukturoituun puolustusyhteistyöhön mm. EDA:n tuella.

Keskustelussa todettiin, että Eurooppa-neuvoston on palattava puolustuskysymyksiin myös kesäkuun jälkeen. KE/VPJ veti keskustelun yhteen todeten, että kesäkuun Eurooppa-neuvosto rakentaa joulukuun 2013 varaan: kyseessä ei ole puolustuskeskustelun ensimmäinen eikä viimeinen askel. Puolustuskysymykset on pidettävä niin puolustus- kuin ulkoministerien agendalla poliittisen ohjauksen varmistamiseksi.

Neuvosto hyväksyi laajat YTPP-päätelmät. Ne kattavat turvallisuusympäristön muutoksen, puolustusyhteistyön, kriisinhallinnan ja puolustusteollisuuden. Puolustuksen liittymäpinnat muihin EU-politiikoihin huomioidaan. Merkittävimmät uudet ehdotukset koskevat hybridiuhkiin vastaamista ja kumppanimaiden kapasiteettien rakentamista. Myös YTPP-alan tutkimukselle annetaan lisävauhtia. Siviilikriisinhallinnan suorituskykyjen kehittämistarpeet huomioidaan päätelmissä omina kohtinaan.

Strateginen katsaus

KE/VPJ Mogherini kertoi esittelevänsä Eurooppa-neuvostolle arvion turvallisuusympäristöstä, minkä jälkeen aloitetaan strategian tarkastelu. Prosessista tulee läpinäkyvä ja jäsenmaiden näkemykset huomioidaan, mutta 28 maan kirjoitusharjoitukseen ei ryhdytä. Valmistelun on linkityttävä mm. naapurustopolitiikan tarkasteluun. Painopisteenä on YUTP ml. YTPP. Kokonaisuus on laaja ml. mm. kyber, energia, muuttoliikkeet, kauppa jne. Tuloksen tulee olla linjassa myös muiden prosessien kanssa kuten esim. ENPn tarkastelu ja kauppapolitiikan strategiatyö.

Jäsenmaat tukivat hahmoteltua prosessia, jonka todettiin olevan yhtä tärkeä kuin lopputuote, ja toivottiin Eurooppa-neuvostolta ohjausta jatkotyöhön. Puheenvuoroissa painotettiin jäsenmaiden roolia ja sitoutumista.

Jäsenmaat vaikuttivat hyväksyvän myös ajatuksen laajasta strategiasta. Keskustelussa muistutettiin, että EU:n tavoitetaso tulee olla maailmanlaajuinen; toisaalta painotettiin naapuruston haasteiden ensisijaisuutta. Kumppanuuksien kasvavaa merkitystä painotettiin, samoin jäsenmaiden keskinäisen tuen tarvetta. Sisällön osalta mainittiin Venäjän toiminnan lisäksi mm. poliittinen islam ja terrorismi. Myös Kiinan nousua on peilattava, ja strategiassa on pyrittävä identifioimaan EU:n mahdollisia kumppaneita.

Keskustelussa peräänkuulutettiin visiota YTPP:lle osana EU-toimien kokonaisuutta. Painotettiin, että strategiassa ei pidä unohtaa puolustuskysymyksiä. Strategiasta toivottiin YTPP:lle konseptuaalista kehystä, johon on päivitetty ajankohtaiset haasteet ja käytössä olevat työkalut. Esitettiin myös ajatus siitä, että strategian lisäksi voitaisiin laatia erillinen puolustusselonteko (White Paper).

Keskustelussa muistutettiin myös sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden yhteyksistä. Painotettiin myös, että ulkoisen toiminnan on nojattava yhteisiin arvoihin, ja todettiin kansainvälisen oikeuden kuuluvan strategian ytimeen. Strategian toivottiin edistävän eurooppalaista turvallisuusidentiteettiä. Keskustelussa painotettiin, ettei turvallisuudessa ole kyse vain varautumisesta kriiseihin, vaan myös konfliktien ehkäisystä ja turvallisuuden rakentamisesta kansainvälisen yhteistyön keinoin. EU on tässä ainutlaatuisessa asemassa. Jälkeenpäin on helppo todeta, että nykyisten kriisien ehkäisemiseksi olisi voitu tehdä paljon enemmän. Tämä olisi käynyt myös halvemmaksi. Virheistä voidaan kuitenkin oppia, ja konfliktien ehkäisyn on oltava osa uutta strategiaa.

KE/VPJ veti keskustelun yhteen todeten, että strategiatyö valmistunee vuoden 2016 ensimmäisellä puoliskolla. Prosessi on tärkeä ja vie aikaa, kun omistajuutta haetaan hallintojen lisäksi laajemmalta yleisöltä. Olennaista on kysyä, mikä on EU:n rooli maailmassa.

Ylimääräisen Eurooppa-neuvoston 23.4.2015 seuranta

Ulkoasiainneuvosto hyväksyi päätöksen, jolla perustettiin sotilaallinen kriisinhallintaoperaatio ihmissalakuljettajia vastaan Välimerellä (EUNAVFOR MED) sekä hyväksyttiin operaation kriisinhallintakonsepti.

KE/VPJ kiitti jäsenmaita ja instituutioita Välimeren kriisinhallintaoperaation harvinaisen nopeasta valmistelusta. Kyseessä on tärkeä osa Eurooppa-neuvoston päätösten toimeenpanoa, mutta kuitenkin vain pieni osa laajaa EU-toimien kokonaisuutta. Kokonaisuus muodostuu kolmesta osasta: 1) siirtolaisuuden juurisyihin (köyhyys, konfliktit, tasa-arvo, ilmastonmuutos jne.) puuttuminen yhteistyössä kumppanien kanssa; 2) ihmishenkien pelastaminen ja pakolaisvirtoihin puuttuminen laajemmin (IOM, AU jne., Eurooppa-neuvoston päätelmien mukainen huippukokous syksyllä Maltalla); 3) YTPP-toimet (EUCAP SAHEL Nigerin vahvistaminen, sotilasoperaatio salakuljettajia vastaan). Tärkeä elementti on myös kysymys unionin sisäisestä taakanjaosta. Tästä ja komission pakolaiskiintiöitä koskevista ehdotuksista ei kuitenkaan ole tarkoitus keskustella nyt. Operaation käynnistämispäätös tehtäisiin kesäkuun ulkoasiainneuvostossa. Tätä ennen on tärkeää saada YK-mandaatti ja Libyan kutsu. KE Mogherini on käynyt asiasta keskusteluja New Yorkissa. Perustamispäätös helpottaa päätöslauselman valmistelua YK:n turvallisuusneuvostossa. On painotettava, ettei EU toimi Libyaa vastaan, vaan sen kanssa. Poliittista prosessia tuetaan. Perustamis- ja käynnistämispäätösten välillä huomio kiinnittyy joukkojenmuodostamiseen.

Komissio (sisäasioista vastaava komissaari Avramopoulos) kertoi komission tiekartasta. Muuttoliikettä koskeva tiedontanto annettiin viime viikolla ja YTPP-ulottuvuus sopii hyvin tähän kokonaisuuteen. Komissio tekee tarkemmat ehdotukset vastuunjaosta toukokuun lopussa. Tärkeää on kaikkien toimien sovittaminen yhteen. Komissio tukee täysin valmisteilla olevaa YTPP-operaatiota. Tiivis yhteistyö Frontexin toimien kanssa on olennaista. On myös tärkeää toimia Libyan naapureiden ja lähialueen maiden kanssa koordinaation varmistamiseksi ja viranomaisten tukemiseksi.

Kaikki puheenvuoron käyttäneet jäsenmaat ilmaisivat tukensa operaation perustamispäätökselle, kriisinhallintakonseptille ja suunnittelun edistämiselle. Poliittisen ja oikeudellisen kehikon tarve tuotiin vahvasti esiin puheenvuoroissa. YK-mandaatin ohella on saatava lisää vastauksia mm. salakuljettajien ja siirtolaisten/pakolaisten kohtelua koskeviin kysymyksiin.

Keskustelussa painotettiin myös odotusten hallintaa; on korostettava, että YTPP-operaatio ei yksin ole ratkaisu, vaan se on osa laajempaa EU-toimien kokonaisuutta. On puututtava ilmiön pohjimmaisiin syihin ja tuettava sekä lähtömaita että suurimman paineen kohteeksi joutuneita kumppaneita. On tärkeää, että viestinnässä käy selväksi, että EU-toimet kohdistuvat salakuljettajia eikä siirtolaisia vastaan.

Osa jäsenvaltioista kertoi etsintä- ja pelastustehtäviin lähettämistään aluksista sekä kaavailuistaan YTPP-operaatioon osallistumisen suhteen.

Keskustelussa esiin nousivat myös pakolaisten vastaanottamisen vastuunjakokysymykset. Tuotiin esiin, että kysymys pakolaiskiintiöiden tasapuolisesta jakamisesta on nostettava pöydälle komission ehdotusten pohjalta. Taakanjaon välttämättömyyttä jäsenvaltioiden keskeen painotettiin. Pakollisia kiintiöitä kohtaan suhtauduttiin kuitenkin myös varauksellisesti. Keskustelussa mainittiin paineen kasvaneen myös Länsi-Balkanilla.

Keskustelun lopuksi todettiin työn jatkuvan kohti kesäkuun ulkoasiainneuvostoa, jossa tavoitteena on tehdä operaation käynnistämispäätös. Todettiin, että Välimeren tilanne on myös kehitysministerien ulkoasiainneuvoston agendalla ensi viikolla.

Suomen edustajat
Ministeri Haglund ja virkamiesvaltuuskunta
Yhteisistunnossa myös ministeri Tuomioja ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
8921/15, 8740/15, 8971/15

Liitteet

Viite

Asiasanat	kriisinhallinta, puolustuspolitiikka, puolustusvirasto, puolustusvoimat, puolustusvälineet, Välimeri, YTPP, Eurooppa-neuvosto
Hoitaa	**PLM, UM, VNK**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PE, SM, STM, TEM, TPK, VM, VTV, YM